

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminecă.

INSERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Când te trezești.

(*) Am văzut odată nu un uriaș din lumea poveștilor noastre, ci un om sănătos de astăzi, cu brațele puternice, cu mușchii tari și cu pieptul bine zidit. Durmea la o margine de codru. Vântul adia prin preajma lui, câte odată țiuiea și par-că voia să-i spună ceva uriașului care sta întins pe iarbă. Dar uriașul dormea un somn nenorocit. Nu putea să se trezească. Eram departe și m'am apropiat de el. Musculițe obraznice se plimbau pe trupul lui și o droaie de țintari îl pișca de mâni. Pe ici pe colo se arătau și răni roșite de sângele supt de gângăniile astea mărunte.

Un val de mânie mi-a cutremurat sufletul. Nu mă puteam dumeri cum poate suferi un astfel de om batjocura aceasta. Cum de nu se încoară brațul acesta, mi-am zis, și pentru ce nu spulberă ființele acele pipernicite și fără obraz?!

Vântul parcă mă înțelegea și a dat atunci un larg chiot de durere. S'au înfiorat pădurile în depărtări, palatinii din apropiere s'au îndoit scârțând mânios și uriașul meu a oftat odată dela băierile inimei. Se vedea cum sângele îi curge mai aspru prin vine. Dar muștele încredute îi sugeau mai departe sângele. A tresărit atunci uriașul, a întins odată brațul și l'a lăsat moale pe iarba dealăturii.

Ce credeți că s'a întâmplat atunci? Bidigăniile mici, obraznice și pline de trufia câștigată în lungul somn al uriașului, au fost turtite mai repede decât într'o clipă. Nici n'am băgat de seamă și sângele lor alb de multa odihnă lenese, a murdărit frumoasele fire verzi de iarbă.

Așa a fost povestea aceasta adevărată. Dacă s'a trezit uriașul eu am plecat mai departe pătruns în suflet de un minunat gând înveselitor. M'am gândit atunci, iubitori cetitori, la soarta poporului nostru românesc din țara asta.

Suntem și noi un astfel de uriaș și am durmit și noi multă vreme. O mie de ani am zăcut în robia unui nesfârșit somn de moarte. Am suferit înțepăturile tuturor liftelor de pe lumea asta și am dat voie să se plimbe pe frumosul nostru trup puternic tuturor gângăniilor obraznice, cu sânge de muscă. Răni grozave ne dor.

Dar acum a sosit vremea. Vântul cald al luminii și al cunoștinței ne-a strigat în urechi, puterea noastră învie iară ca odinioară și noi răsufăm ușurați.

Până acum însă am slobozit numai oftatul uriașului. Brațul nostru nu s'a

ridicat și dușmanii noștri mai trec încă peste noi, încrezuți și plini de trufia nemeșască a îmbuibatului. Urmează acum lovitura omului treaz deabinele. Va fi grea și dureroasă, pentru-că atunci când te trezești, puterile isvorăsc din trupul tău clocotitoare; stăvilite de veacuri, ele se vor revărsa nebune ca nu mânios riu de munte inspumat.

Deocamdată trimitem numai vr'o câțiva deputați în casa țării, ne războim prin congregațiile comitatului și fulgerăm cu cuvântul gazetelor noastre nedreptățile cari se coboară asupra noastră. Puțin de tot, dar este și acesta un semn de trezire. Băgați însă de seamă altceva? Băncile noastre învârt afaceri și parale pe un câmp foarte întins, societățile noastre pentru luminarea poporului iau un avânt tot mai frumos, meseriașii ni-se sporesc binișor și orașele încunjurate de noi primesc din ce în ce mai mult o pecetie mai românească. La Sibiu, la Brașov, la Blaj și la Arad, românii noștri se înmulțesc, să întărească și îndrăznesc să se arate în ori-ce împrejurări numai și numai ca români.

Față de trecutul nostru de iobagi săraci, cari să spăriau când prindeau o groșiță în mână, față de întunerecul nostru de veacuri, față de umilința noastră nemaipomenită, toate acestea nu mai pot fi trecute cu vederea. Un simț de bucurie nu poate să nu ne cuprindă.

Insă durerile noastre în cumpănă cu aceste mici izbânzi sunt foarte mari și ziua de dreaptă judecată n'a sosit încă.

Cu privirile împăenjinite încă de grozăvia trecutului nostru amar, buimăciți de loviturile ce ne izbesc încă și acum, noi totuși zărim în viitor o clipă de popas, când luminați și cu sufletele ușurate vom scutura toată pecinginea ce s'a așezat asupra noastră. Aproape treziți, noi ne mișcăm de-acum, iar odată și odată, când va sosi ceasul, ca un nou uriaș de care spuneam în fruntea acestor rânduri, mâna noastră va cădea grea asupra asupritorilor noștri, dând drumul conștiinței noastre răz-bunătoare.

Slovenii nu se lasă înfricați. Poporul slovenilor din Austria duce de mult o luptă strașnică pentru limba și națiunea sa. Nu de mult a ales din nou primar pentru orașul Laibach pe dl Șustersici, luptător de frunte al slovenilor. Guvernul austriac, în numele împăratului, nu a întărit alegerea dlui Șustersici pentru cuvântul că acum vre-o 3 ani, când era primar, nu a apărat pe nemții din

oraș contra turbarărilor ce s'au făcut. Consiliul (comitetul) comunal al orașului s'a adunat însă și a ales din nou pe dl Șustersici.

Guvernul austriac va suspenda sau va risipi consiliul comunal și va pune un comisar, care să conducă afacerile orașului în loc de primar.

Slovenii însă nu vor părăsi pe dl Șustersici, ci vor ținea la iel. Hotărârea și înverșunarea cu care nu se deslipesc de luptătorii lor și se pun pentru ei chiar împotriva împăratului trebuie să ne fie spre pildă și nouă.

Răvașul săptămânii.

Pedeapsa trădătorului.

Trădătorul vicar Vasile Mangra a crezut pe semne că mânia lumii românești pentru tradarea lui s'a potolit și a făcut ca ursul, care crede că a trecut iarna și poate ieși din bârlog: a început să se arate în lume. A venit săptămâna trecută la Sibiu la consistorul metropolitan. Bravul tineret românesc din Sibiu i-a arătat însă că a trecut vremea când fapte ca a sa se uită așa de ușor. Vinerea trecută Mangra fiind seara la restaurantul (birtul) *Împăratul Roman*, un număr de vre-o 20 tineri români, floarea tinerimii noastre, i-au arătat mânia și scârba într'un chip pe care nu-l va mai uita. Tinerii s'au așezat la o masă de alături.

— *Iacă trădătorul!* a strigat unul. Toți au început să-i strige: *Trădătorule! Păcatosule! Mișchule!* și l'au huiduit și batjocurit. O ploaie de batjocuri și cuvinte grele s'a vărsat asupra lui fără încetare. Până când Mangra a plătit și a plecat. Tinerii s'au luat după iel, huiduindu-l necontent și scuipându-l cu scârba. Palid și speriat, Mangra a fugit pe scară în sus, urmărit de strigătele tinerilor.

Accasta-i pedeapsa pe care trebuie să-o primească fiecare trădător. Mangra va ajunge să nu se mai poată arăta nicăiri între români, cari nu vor suferi nicăiri pe trădătorul în mijlocul lor. Va fi scos dintre noi ca un lepros. Bravilor tineri sibieni li-se cuvine laudă pentru frumoasele lor simțiri românești.

Scăpat din temniță.

Dl Constantin Sacu, a ieșit zilele astea din temnița Seghedinului, unde a stat 6 luni de zile închis pentru trei articole din *Tribuna*.

Un boier darnic.

S'a spus multe cuvinte de mastrare pentru starea de sărăcie și asuprire a țărănilor din România. Plângerile acestea nu sunt totdeauna drepte. Sunt boieri cu inimă largă și iubitori de țărănime. Intre ei se găsește dl Petre P. Carp, capul partidului conservator din România.

Acum doi ani el a vândut țărănilor a șaptea parte a moșiei sale din Tibănești (Mol-

dova) pentru a le da pășune și a luat pentru fie-care pogon (jugăr) cu 130 de lei mai puțin decât ar fi dat țărani. Din prețul luat a întrebuințat jumătate spre a cumpăra 100 de părechi de boi, 100 de care și 100 de pluguri, pe cari le-a împărțit la țărani de pe moșia sa, trăgând sorți. Prețul acestui dar în- trece suma de 100,000 de lei.

Dumnezeu să dea României mulți boieri ca Petre P. Carp.

Cum pedepsește poporul pe trădători.

Citim în *Gazeta Transilvaniei* următoarele vești din valea Arieșului, comitatul Turzii:

Poporul e măhnit în sufletul său pentru purtarea unor preoți; s'au întâmplat cazuri, unde poporul cu ocazia unui maslu public, pe masa destinată preotului, care a votat cu guvernul, nu pune nici o para, iar pe masa preotului naționalist curgeau paralele din greu. Până și copiii se întreceau să demonstreze. Un învățător, când s'a întors dela alegere ca aderent al deputatului guvernamental, a fost atacat de popor și batjocorit în chip și fel. Un om mai de frunte a fost seos formal din strana cântăreților, spunându-i-se, că nu e vrednic de locul acela. El votase cu deputatul guvernamental în urma indemnului unui notar străin de limba și obiceiurile poporului, dar cu făgăduința, că-l va face primar. Venind alegerea de primar, și-a dat aștința notarului să-l scoată, l-a informat pe protopretorele, că poporul nu l'voește, fiind-că nu și-a dat votul candidatului naționalist la alegerea din Trăscău. Protopretorele a promis și a cercat să-l scoată, dar văzând voința neștrămutată a poporului, a zis cuvintele: „primarul e al poporului, alegă pe cine-l voește“. Le-a zis acestea în fața notarului și a preoților. Să se noteze, că accat pretor e un om cu o cultură superioară și deși e mare maghiar, evită de a provoca nemulțămiri, unde numai poate.

Foarte bine face poporul, care pedepsește pe oamenii trădători în acest fel. Dacă au primit bani dela unguri, nu le mai trebuie dela români. Dimpotrivă, preșii cari au fost cinstiți trebuie ajutați și răsplătiți de popor.

Pe departe.

Capul viclean de negustor acest nea- tâmpărat a lui E. Brote s'a ivește din nou la „Telegraful“ I. P. Salo I. Meșianu în forma unui articol nenorocit. Iată câteva rânduri din aceste șiretenii mărunte ale lui Brote:

„Guvernul nu servește decât pe Ma- iestatea Sa imperială și apostolică regală și este singurul și unicul(?) factor, care nu „pertractează“ cu nimeni, ci făptuiește după cea mai bună a sa pricepere“.

Înțelegeți, guvernul de astăzi alături cu groful St. Ti-zu, despre care noi știm foarte bine că slujește numai și numai pe frații noștri unguri, după dl Brote ar fi ascultătorul credincios al Impăratului, dela care noi românii ne putem aștepta la toate cele bune. Pe departe va să zică, marele nostru negustor vrea să ne tragă pe sfoară împretinându-ne cu gândul că guvernul de astăzi nici nu se gândește la nația ungurească și numai la po- runca și de dragul bătrânului nostru Impărat cearcă să se impace cu noi. Te vedem Te vedem.

Martirii tricolorului.

Sălbaticul măcel dela Țalna. — Doi morți, mulți răniți. — Jandarmii ucigași iarăș „nevinovați“!

Furia prigonitoare de tricolor a sălbaticilor jandarmi a secerat două jertfe dureroase. Doi flăcăi români din comuna Țalna în comitatul Albet-de-jos au fost împușcați de călăt ne- mului nostru, de jandarmi, în mod mi- șelesc pentru purtarea tricolorului roșu- galben și albastru, pentru mândrul nostru tricolor.

Prigoana nebună a descreerațiilor nelegiuite a mers crescând întât ne-au smuls tricolorul ce purtam la piept, apoi ne-au închis, ne-au ferecat și globit. Dar alita nu le-a ajuns tâlhartlor. Nu s'au lăsat până nu au vărsat sânge, pină nu au omorât! Acum setea lor de sânge e stămpărată, s'au potolit și ascultă cu nepăsare și im- pietrire vaietele părinților și bocetele fraților și rudelor celor morți. Sunt îngrozit două tineri a două flori, numai pentru-că au îndrăznit să stulă ro- mânește și să-și dea simțirea pe față prin tricolor.

Dar ori-ât ne doare moartea lor, nu putem decât să-l fericim și să le aducem laude, căci au murit, apărând cinstea tricolorului, cinstea neamului nostru! Nu au voit să sufere ca doi-trei trași-îm- pinși de jandarmi să-și bată joc de crucea românească a unul sat întreg de peste o miie de români. S'au impo- tricit, și bine au făcut!

Dacă ar fi dat de bună vole tri- colorul, dacă s'ar fi supus fără a crăni măcar, ar fi fost niște fricoși și slăbănoși. Dar ici au murit apărând tri- colorul și sunt martirii tricolorului românesc.

N'au murit deci pentru un lucru de nimic, ci au murit pentru cinstea noastră a tuturor, pentru tricolorul care închipuiește însuș neamul românesc și pentru cel suntem în stare să murim cu toții!

Dumnezeu să-i lerte!

Iată cum descrie corespondentul „Tri- bunii“ măcelul:

Țalna, 30 August 1910.

Onorată Redacție!

Avem dureroasa ocazie, de a vă comu- nica unul dintre cele mai revoltătoare cazuri, cari s'a petrecut în comuna Țalna, comitatul Albei-Inferioară, cercul Ighiului:

Iarăși o dovadă prea eclatantă despre libertatea de care se bucură pașnicul nostru popor din „fericita Ungarie“.

Doi tineri și câțiva răniți au că- zut jertfă gloanțelor și baionetelor jandar- merești.

Revoltătorul măcel s'a întâmplat Dum- inică în 28 August st. n. după prânz pe la orele 5.

Jandarmeria — care deja demult des- bracă pe tineri și fete de hrănele tricolore, — a aflat de bine ca Duminecă pe când ieșiau oamenii din biserică, să-i aștepte la ușa cimiti- rului și să-i descingă pe toți câți au îndrăznit a încălca „semnul pericolității statului unitar maghiar.“

După prânz s'au dus din nou jandarmii la birt, unde își petreceau feciorii, ca să sa- tisfacă din nou odiosul ordin al și mai odio- sului guvern. Și-au început din nou slujba de a smulge cingătorile.

Din întâmplare un tînăr conștient de datorința sa, nu a voit să și-o dea sub cu- vânt că el și-a cumpărat-o și nu o dă.

Jandarmii au întors patul puștii să-l lovească în piept.

Tinerii văzându-se în pericol l'au prins de puști ca să-și apere viața.

Atunci au recurs jandarmii la o violenție: au luat-o la fugă, ca astfel să creadă tinerii că jandarmii fug de frica lor, și așa îmbăr- bătați fiind, feciorii să alerge după ei, ca așa să aibă cea mai bună ocazie de a se întoarce îndărăt asupra „răsculaților“ și fără de frică să-i măcelărească.

Planul a răușit de minune.

Au fugit jandarmii vre-o 100—200 de pași, apoi întorcându-se au început a-și descărca puștile, culcând la pământ pe ne- fericitul tînăr Ioan Bârzu, care la moment a căzut fiind lovit de un glonț în cap. Glonțul i-a străbătut prin frunte de-asupra ochiului drept și i-a sburat creierii, ieșind prin ceafă. Bârzu a fost transportat la curtea erarială.

Văzând ceilalți flăcăi aceasta, au luat-o la fugă, care încotro a putut scăpa.

Jandarmii nu s'au îndestulit cu atâta, ci au zărit pe un fecior, care încă alerga spre casă îngrozit de ceea-ce se petrecuse.

Văzând jandarmii că el a intrat în o- casă — casa părintească a lui — s'au în- dreptat într'acolo. El observându-i că îl ur- măresc, scăpând prin fereastra dinspre grădină, a luat-o la fugă trecând gardurile oamenilor, peste drum, de acolo iarăș în alte grădini și apoi iarăș la fugă.

Văzând că jandarmii sunt aproape să-l ajungă, și ne mai putând alerga, a intrat în casa unui om crezând că va scăpa cu viață.

Ne aflând decât pe o nevastă cu un băiat în brațe umblând prin curte, a intrat în grabă în casă încuind ușa casei.

Indată au sosit și jandarmii după care s'au auzit niște detunături în ușa și ușa a să- rit zdrobită, lăsând pradă pe tînărul Lazar Tatu furiei jandarmilor.

Din uliță s'a auzit o zbierătură groaz- nică în casă, și numai decât s'au ivit jandarmii, trăgându-i trupul mutilat peste câteva trepte, apoi punându-l pe o targă l'au transportat la curtea erarială, lângă cealaltă victimă, unde între cele mai groaznice chinuri s'a sfârșit alături de tovarășul său.

Cercetările curg, precum și deținerile, miliția ni-e pusă în perspectivă, oamenii sunt la culmea desperării.

Rezultatul tuturor acestora îl voi co- munica.

Rap.

Cum povestește guvernul întâm- plarea.

Guvernul publică și iel acuma o știre de sigur în mare parte mincinoasă despre întâm- plările din Țalna. După spusa guvernului în Țalna „ațăfărire“ nu ar fi încetat dela alegeri încoace. În ziua de 28 August patru flăcăi Iosif Hada, Lazar Tatu, Ștefan Țirlea și

Gavril Birzu ar fi purtat tricolorul pe stradă în ciuda jandarmilor și ar fi cântat cântece „nepatriotice“. Când jandarmii le-au spus să lepede tricolorul, s'au împotrivit. Lumea s'a adunat și a început a arunca pietre în jandarmi. Un jandarm a tras un foc despre care nu se știe pe cine la atins. Lumea s'a retras, dar cei cari fuseseră prinși au fugit.

Voind să-i prindă iarăș, Gavril Birzu s'a împotrivit și a voit să ia arma unui jandarm. Jandarmul de alături a împuns pe Birzu cu sulita și Birzu a fugit rănit cum iera. Lumea se adunase din nou. Ierau vre-o 300 de oameni cari începuseră din nou să arunce cu pietre asupra jandarmilor. O piatră a stricat pușca unui jandarm. Atunci sergentul a poruncit foc. Fie-care jandarm a tras câte două focuri. Ion Birzu a căzut, lovit la frunte, ceilalți au fugit.

Lazăr Tatu, care fugise, fu urmărit din nou de jandarmi și se apăra cu alți patru flăcăi. Voind să ia arma unui jandarm, acesta îl străpunse.

A doua zi Lazăr Tatu și Ion Birzu muriră de rănilor lor. Alți răniți au fugit în munți unde stau ascunși.

Două companii de armată și 40 de jandarmi au fost trimiși la Țalna și în celelalte sate din cercul Ighiului.

După o altă știre numărul celor răniți la Țalna ar fi patru, afară de cei doi morți.

Jandarmii „nevinovați.“

O comisiune a fost trimisă dela Cluj ca să cerceteze întâmplările dela Țalna. Nu știm cum se va fi făcut cercetarea, dar ori-cine poate ghici ușor: comisiunea o fi întrebat cam așa pe jandarmi:

— Așa-i că valachii s'au sculat asupra voastră?

— Așa.

— Așa-i că ați fost siliți să pușcați, ca să vă apărați viața?

— Chiar așa.

— Așa-i că sunteți nevinovați?

— Nevinovați și curați ca ingerii.

Despre cercetarea asta s'o fi făcut protocolul în regulă, o fi iscălit comisiunea și jandarmii, s'o fi pus și pecetia cea mare și comisiunea a plecat mulțămită.

Iar a doua zi am cetit toți în ziarele ungurești că „comisiunea a constatat la fața locului că jandarmii au avut toată dreptatea să puște, căci au trebuit să se apere“.

După spusa ziarelor ungurești, în comuna Straja, aproape de Țalna, sătenii ar fi ucis pe un jandarm care voia să le ia tricolorul. Știrea asta nu s'a adeverit încă.

Pentru tricolor.

„Gazeta“ scrie: Învățătorul I. Berescu din Făgăraș a fost denunțat (arătat) la pretura din Șercaia, că pe timpul luptei electorale a deputaților noștri Vaida și Șerban, a agitat cu treicolorul românesc. Pretura, a predat cauza judecătoriei cercuale din Șercaia. Și aceasta, în ființa de față a procurorului reg. din Brașov a condamnat pe numitul învățător la 30 de cor. gloabă, pe baza mărturiei făcută de martorii: Iuliu Dombrady prim-pretore în Șercaia, care a declarat că, fiind prezent la adunările din chestie, n'a văzut nimic, și a părășului sergent de jandarmi, care a fasonat, că I. Berescu a avut ascuns în buzunar un buchet legat cu fundă tricoloră de 2 cm. lată. — Crimă nu glumă!

Ce spune un străin despre alegerile ungurești.

Sunt femei cu casa murdară cu copiii nespălați și cu gospodăria vraște, cari fac tot ce nu se cuvine unei femei, dar cari țin totuși ca lumea să aibă păreriile cele mai bune despre ieie, să le crească cinstite, curate și gospodine bune. În loc să facă rânduială în casele lor, se îmbracă bine și vorbesc cu lumea smerite și tot cu ochii în pământ. Până când se găsește un străin să le intre în curte și să vadă toată spurcăciunea din gospodăria lor.

Așa au pățit și ungurii. Pentru a ascunde nedreptățile ticăloșile și murdăria din casa lor au alergat pe la străini, îmbrăcați în haina mincinoasă a smereniei și a supunerii, umblând tot cu vorbe de cinstite și de omenie, laudându-se cu buna gospodărie și cu curățenia din casa lor. Au făcut lumea să creadă multă vreme, că nu ieste popor mai drept, mai blând și mai cum se cade ca ungurul și că nu ieste țară unde celelalte neamuri să fie mai fericite ca în Ungaria.

Dar dela o vreme li-s'a infundat. Au venit străinii și au văzut minciuna și au început să lumineze străinătatea. Au arătat mai ales mișelia ce se face aici cu noi românii. Intre iei cel mai de seamă e un scriitor englez *Scotus Viator* care, fiind om bogat, se îndeletnicește de mai mulți ani numai cu luminarea străinătății despre noi. La alegerile trecute a venit iel însuș să vadă grozăviile cu ochii. Și proști cum sunt, ungurii în loc să-i ascundă murdăria din casa lor, au căutat par-că să-l încredințeze și mai mult că noi nemaghiarii avem dreptul să ne plângem de asuprire. S'au apucat să-l aresteze pe *Scotus Viator însuș!* iar când acesta, mai târziu, a cerut socoteală dlui prim-ministru Khuen în ziarul *Reichspost* din Viena, dl Khuen a tăcut ca peștele.

Iată ce scrie dl *Scotus Viator*.

Ca să facă mișeliile sale, guvernul a adunat în ziua alegerii în 380 de cercuri 206 batalioane de infanterie și 114 escadroane de cavalerie (armată călare). A treia parte a armatei austro-ungare a fost pusă în mișcare ca să dea ajutor vestiților jandarmi pentru cari statul ungar cheltuiește pe an mai mulți bani ca pentru susținerea tuturor școalelor sale de stat. (Va să zică face cultura cu patul puștii, nu cu învățătura!).

Și așa înainte *Scotus Viator* arată englezilor toate ticăloșiile, cum românii au fost bătuți, legați, împunși cu sulitele, împușcați, tot, tot ce noi știm de mult, dar de cari străinătatea aflase puțin.

Iar guvernul unguresc, femeia asta „curată“ și cu ochi sfinți de călugăriță, a ascuns de geaba toată rușinea casei sale, căci lumea vede acuma toate ca printr'o sticlă și minciunile iei nu se mai trec!

Un nou potop.

Furia apelor nimicește ținutul Orșovei. — Potopirea Dobâcei — Pedeapsa cerului.

Nici nu am apucat să isprăvim colectele pentru nenorociții potopului de acum două și trei luni, cari au pustiit ținutul Orșovei și comitatul Solnoc-Dobâcei, și acum primim știri despre o nouă nenorocire care izbește aceleași ținuturi. Ținutul Orșovei ieste pustiit cu desăvârșire de o nouă revărsare de ploi cum nu s'a mai văzut nici-odată. Vreme de treizeci de ceasuri a plouat neconținut o plaie care curgea ca un val, ca un potop neoprit din ceriu. Mai târziu ploaia s'a amestecat cu grindină și a nimicit tot ce a mai rămas în picioare, din case și sămănături dela potopul trecut. În multe locuri bieții români începuseră cu ajutoarele ce primiseră din colecte, să-și infiripe o nouă gospodărie și ridicaseră case nouă. Acuma apa furioasă, pare

că pentru aceasta îndrăzneală, le-a răpit și pe acestea. Sărăcia și suferința crește și mai mult, deoarece trenurile nu pot umbla, podurile și terasamentele (dîlmele drumului de fier) fiind stricate și oamenii nu pot primi ajutoare. Vor trece săptămâni și luni de zile până când căile ferate vor putea să umble iarăș.

În Caransebeș s'au surpat maimulte case. Asemenea a fost bântuite de potop ținuturile din Solnoc-Dobâca. Comuna Dobâca a fost dusă aproape toată de apă. Până și roada câmpului a fost luată de apă și locuitorii stau în fața mizeriei și foametei. Mai mulți oameni și-au pierdut viața în valuri.

Oamenii îngroziți de al doilea potop se întreabă ce au greșit de îi bântuiește cu atâta putere mânia cerului? Mulți spun că e pedeapsă dreaptă pentru purtarea acelor ticăloși, cari la alegeri și-au vândut neamul pentru un blid de linte. Se vede că-i muștră cugetul pe acei pentru cari nici potopul acesta nu-i pedeapsă prea aspră a ticăloșiei lor.

O noapte de groază în comuna Dobâca.

Din Dobâca ni-se scriu următoarele:

În noaptea dela 1 spre 2 Septemvrie st. n. s'a deslântuit asupra comunei Dobâca și împregiurime, o ploaie torențială, care a dorat dela ora 7 sara până în zorile ziii, bîgând spaimă în bieții oameni, cari locuiesc în șes. Părea, că se năruie ceriul; norii grei, aducători de furtună, erau despicați de fulgerile ce se urmau unele pe altele, iar bubuitul trăznetelor în noaptea neagră ca întunecul iadului, părea neîntrerupt și înasfla groază ne mai pomenită în bieții locuitori, cari în capul nopții fură sculați din somn de furtuna violentă. Groaza și spaima s'au urcat la culme, când valea — de altă dată mică s'a reversat din alvie. Valurile-i turbate, umflato de povoaiele, ce se prăbușiau dela munte, aducând noroiu, pietre, bușteni, făceau un zgomot asurzitor. Oamenii ajunși de urgie, de abia au putut alerga pe coasta dealului din preajma satului unde au fost scutiți de a fimânași de apa apumegândă.

În zorile ziii pe tot întinsul șesului nu puteai vedea altceva, decât apă noroioasă ducând cu sine bostani, cânepă, lemne, hoare moarte și multe unelte țaranului nostru.

Bă, cei mai mult! bîgându-se apa prin grădini, și prin curți a molit și nimic total fânel, otava și bucatele încă neimblătite, dimpreună cu porumbul (cucuruzul), care au fost doborât la pământ și copleșit în mol de valurile turbate. Viața de om spre marea fericire, nu a perit, dar și pagubele sunt grozave. Adevărat urgia lui Dumnezeu!

Ruperi de nori și gheață pe la Orșova.

După știrile ce primim, potopul dela Orșova a fost și mai mare decât cel dela 1 Iunie din acest an. În seara de 1 Septemvrie st. n., după o seacă de mai multe luni, începu ploaia și ținu vreme de 30 de ceasuri aproape neconținut. A doua zi, Vineri, Cerna umflată smulse se mai multe clădiri ridicate de curând, după potopul trecut. Comunele învecinate Toplețul, Jablanita, Mehedia și altele au fost cumpit pustiite de apă. Casele au fost dărimate și toată roada cîmpului dusă. Păpușciul (porumbul) începuse a se îndrepta dar acuma apa l'a spălat cu totul. Bieții oameni stau fără hrană și fără case și nu știu ce să mai facă.

Iată ce ne scrie corespondentul din Orșova:

După-cum se vede cerul a început din nou a-și vărsa urgia asupra sărmanilor grănițeri. Jci în ziua de 1 Septemvrie, seara pela 7 ceasuri, dinspre răsărit s'a deslântuit preste Orșova și jur o ploaie torențială, înscită de un uragan care a desrădăcinat pomi uriași și a aruncat țigla de pe case. Tunete și fulgere înfricoșate brăzdau văzduchul cu foarte mici întreruperi urmând înainte până Vineri în 2 Septemvrie la 5 ore după amiază, când a început a curge gheață de mărimea alunelor,

care pe unele locuri până târziu au stat grămadă.

După o scurtă curmare de un ceas și jumătate pe la 7 ore seara a început din nou a vărca și se auzeau înfricoșatele tunete toată noaptea cu ruperi de nori. Străzile, curțile și grădinile noastre au fost numai valuri, iar afară pe lunca riului Cerna, între Orșova și gară, au inecat tot, chiar niște case cari au fost cruțate de potopul trecut, acuma s'au dărîmat. Atât drumurile de țară cât și calea ferată cu stîlpi de telegraf cu tot, între Orșova până către Iablanița, sunt mai tare distruse ca mai înainte, prin urmare comunicația cu Orșova — pe uscat — pe timp îndelungat e întreruptă.

Păpușoiul (porumbul), poamele și pășunile, puțina mîngăiere ce mai rămăsese pentru sârmanul Român, sunt nimicite. Știri amănunțite vor urma mai târziu când ne vom putea întâlni cu oameni de la sate.

Scrisorile Bădicului Ion.

Cu prilejul adunării dela Reghin.

La Sântămăria mare s'a ținut, dragă cumetre, la Reghinul săseso adunarea Societății pentru fondul de teatru românesc. Ceteșc prin gazete, că s'a adunat lume multă și s'au pus lucruri frumoase la cale. Mai ales vorbirea cea rostit-o președintelui acelei adunări, Dr. Mihu, a fost adevărat românească. Chiar eram la popa când a venit gazeta cu vorbirea aceea, și popa era așa de înșulețit de ea, încât m'a bătut tare pe umăr și mi-a zis: „De-acum să știi că ajungem la creangă verde cu teatrul românesc. A apucat conducerea la un om cu înaltă înțelegere și inimă verde românească.”

Cetisem și eu de Dr. Mihu, că a dat 25 mii de coroane pentru gazetarii români, și anul trecut 10 mii pentru societatea asta de teatru. Noi, pe satele noastre, până acum de vre-o 10—15 ani, nu prea știam ce-i aceea teatru. Dar în timpurile din urmă, îți aduci și tu aminte, chiar la noi în sat s'a făcut teatru. De când a venit dascăl la noi dl Nicodim, mai în fiecare an am avut de două trei ori teatru, în școală, și când era vreme frumoasă și în curtea școlii. Acum teatrul după cât îl pricep eu îl formează povestiri, întâmplări din viața omenească. Numai că aceste întâmplări nu le cetești, ci le spun cu vorba vie și cu mișcarea așa cum s'au întâmplat, oamenii, cari se îmbracă și se poartă după cum s'au îmbrăcat și s'au purtat cei ce au fost mestecați în cutare întâmplare. Așa, cdată vine unul și cântă, altădată stau doi la masă și beau și povestesc, alte-ori se ceartă, alte-ori pun la cale vre-o faptă rea. Vine vr'unul beat, care se împiedecă și cade, așa cum se întâmplă pe ulițele satului. La noi în sat am văzut, la teatrul dat de dascăl cu tineretul satului, lucruri minunate.

Am văzut pe un bățiv, care-și bătea muierea și copiii, și și-a papat în câți-va ani toată averea, părea că-i curată istoria lui Pătru Schiopului dela noi. Altădată am văzut pe un primar fudul, care, mort-copt, voia să-și mărite fata după un domn, nu după țaran, și'n urmă a rămas cu fata bătrână — curat povestea primarului din Aluniș delângă noi.

Stam noi oamenii la povești, după-ce se isprăvea cu teatrul și ne întrebam: de unde focul le mai scoate dascălul? de unde le potrivește așa de bine? Și dată l'am întrebat anume.

— Bădic Ioane, zise el, întâmplările aceste nu le-am iscodit eu. Le-am găsit tipă-

rite în cărți. Iacătă-le. Și mi le-a arătat. Erau niște cărțuții mici, aproape numai ca visul Maicii Preceste. Spunea pe carte de cine s scris. Nu erau oameni de pe la noi, n'aveau de unde să cunoască lumea din satul nostru și din împrejurimi. Ș'atunci mi s'a făcut lumină mai mare în cap, ș'am judecat așa: în teatru ni se spun întâmplări cari poate au fost într'alte sate, ori n'au fost nicăieri, ci și le-a închipuit numai cel ce le-a scris, dar cari se pot întâmpla în ori-care sat. Teatrul nu-i decât o pildă, din care să învățăm ceva. Să vedem cu ochii cât îi stă de rău la omul făloș, mândru, și de suntem și noi așa, văzând răul, să nu mai fim. Să vedem ce urgisit e un om beat, s'auzim câte prostii vorbește, să vedem ce judecată slabă are și cum își poate risipi de ușor averea și de avem noi sau copiii noștri păcatul acesta, să ne vindecăm.

Să vedem cu ochii cât e de bună înțelegerea între conducătorii satului și popor, și câte lucruri frumoase se pot face răzimați pe această înțelegere, și să ne silim să fie în satul nostru așa, dacă nu-i până acum.

Cu un cuvânt am văzut că teatrul o carte deschisă, în care pot ceti și cei ce nu cunosc slova, și pot învăța din el mult toți cei ce au minte și vreau să învețe ceva.

Și când am priceput așa, ne-am pus noi câți-va oameni din sat pe lângă dascălul și i-am dat tot sprijinul ca să poată face cât mai dea teatru.

Și-a mers treaba bine vr'o șapte ani de zile. Acum, de câțiva ani încoace însă nu se mai poate face nimic. Și știi de ce dragă cumetre? Nici n'ai gândi. La Paști se vor implini cinci ani, dascălul a vrut să facă ca de obicei teatru cu tineretul. Acum sunt la noi două fete, cari se știau purta, se știau învăța mai bine în teatru. Învătau ușor și vorbeau frumos. Învățătorul alesese un teatru în care vin trei bărbați și două femei. Dintre femei una-i stăpână și alta-i slujnica ei. Care dintre cele două fete să fie slujnică și care stăpână? Cu chiu cu vai le-a arătat dascălul, că tot atâta-i, ori închipui în teatru pe slujnică ori pe stăpână. Oca mai cuminte dintre fete a înțeles și a rămas să fie ea slujnica. Dar au auzit părinții și într'o sară când se făceau probe să vadă cum merge teatrul, iată numai că intră, părinții fetei, care făcea pe slujnica. Și când o văzu îmbrăcată rău, cu haine murdare rupte, când auzi cum strigă cecalaltă la ea ș'o mai injură, sare mama o'o gură ca aceea:

— Nu mai să vii acasă de-aici! Unde ți-s hainele? Ce te lași să te batjocorească golana!

De aici ceartă între fete, ceartă între părinții lor, între ei și învățătorul. De-atunci de câțori a mai cercat dascălul să facă teatru n'a mai izbutit.

M'am gândit eu de multe ori: vezi tu prostia omului cătu-i de mare: are picioare și umblă prin sate, ba încă mulți o cinstesc cu pălăria în mână.

Nădejdea nu și-a perdat-o însă dascălul. Pește d'i-trei ani are ficioară și fete crescute de dânsul, ai căror părinți și fete pricep cum merge la teatru. Cu aceștia va face iar petrecanii în sat. Da așa mi-ar plăcea să-i pue să-i vedem mai întâi chiar pe părinții cei nepricepuți ai fetei, care avea să fie atunci slujnică.

Pe la noi, prin satele vecine, de când sunt mai mulți băeți duși la școli la învățătură, se vor face teatre tot mai dese. Și-i bine așa. De plăcut la toți ne place, dar ar fi de dorit ca și folosese teatrelor să le tragem toți, nu numai unii.

Acum ce a început să se facă pe satele noastre, se făcu mai demult pela orașe. Numai cât, zice popa, pe la orașe n'avam teatre românești, căs puțini românii pe la orașe. Și apoi la orașe vin să se arete întâmplări mai mari ca pe sate. Ca să nu mai meargă domnii de român la teatru la unguri și la sași, zice popa că se vor alege vr'o 12 tineri, cari să umble din oraș în oraș și să facă teatru românesc. Zice că tinerii aceștia trebuie să învețe o școală anume ca să știe cum să povestească și să arete întâmplările.

— Oare părinte, am zis, nu se vor feri și dintre ei unii să joace pe slujnica ori pe un cerșetor?

— Nu, bădic Ioane. Aceia nu se vor feri. Aceia vor avea fiecare poruncă, și de poruncă vor trebui să asculte. Ei vor înțelege toți meseria lor.

— Atunci Dumnezeu să le-ajute, că bun lucru vor face, zic. Vor fi și între domni rele, pe cari să li-le arete, ca și la noi pe sate. Și apoi, lucrul cel mai frumos, vor putea și domnii de român să vadă teatru românesc, cum zici d-ta. Să nu mai zică străinii că nu putem face nimic fără ei.

— Așa-i, bădic Ioane, zise părintele. Numai va veni cam greu. Trebuie bani cam mulțiori. Ce-i mai frumos dela conducătorii societății teatrului e, că dau cu curaj înainte și nu se mai uită atâta la greutăți. De-om fi vrednici le-om învinge, de nu le învingem, însămnă că nu suntem vrednici s'avem teatru.

Am plecat acasă, cumetre, cu inima mîngăiată. Zi și tu cu mine:

Dumnezeu să le-ajute.

Cumătrul tău

Bădicul Ion.

Din România.

Solia Regelui Angliei la Regele Carol.

Săptămâna trecută a sosit o solie a noului Rege al Angliei (țării eglezești) la Curtea regală din Sinaia. Solia a fost trimisă pentru a preda Regelui Carol o scrisoare prin care Regele Gheorghe V. al Angliei îl încunoștințează că s'a urcat pe tronul puternicului Regat englezesc. Solia a fost alcătuită din bărbații cei mai însemnați ai Angliei, de lordul (contele) Roberts, care este feldmareșal și cel dintâi general englez, poruncitor pe toată oastea engleză, apoi de Sir Gerard Noel, amiralul flotei (corăbiilor de război engleze), generalul Sir John Hamilton, maiorul conte de March din garda Irlandeză și dl R. F. Singe.

Solia engleză a fost primită cu mare alai și cinste la Sinaia și a fost găzduită la Castelul Peleş al Regelui. În sala cea mare a castelului Maiestatea Sa Regele Carol a primit pe soli cari i-au predat scrisoarea Regelui Gheorghe V. Generalul Roberts a spus Regelui că se bucură de a avea deosebita cinste de a fi trimis ca sol la Regele României. Regele Carol a răspuns făcând urări de bine noului Rege al Angliei.

La ora 1 s'a dat un prânz la Castelul Peleş, la care Maiestatea Sa Regele a ridicat paharul în sănătatea Regelui Gheorghe. Muzica a intonat imnul național englez. Ziarele din București salută și iele cu căldură pe solii Regelui Angliei, arătând prietenie pentru țara lui.

Maiestatea Sa Regina Elisaveta a României.

Dăm aici chipul Maiestății Sale Reginei Elisaveta a României care nu demult s'a însănătoșit de o boală grea care-i primejduise viața. În timpul boalei Sale, românii de pretutindeni, atât în România cât și în afară de ea, au urmărit cu multă durere știrile despre boala Maiestății Sale și au tresărit de o mare bucurie când au aflat că Maiestatea Sa s'a recules și ieste deplin sănătoasă.

Nu mai ieste azi român care să nu cunoască bunătațea de inimă, căldura și milostenia cu care ea împărtășește durerile și bucuriile neamului nostru de pretutindeni. Ieste o adevărată mamă jertitoare a poporului. Pe vremea războiului dela 1877/78 a îngrijit cu mâna iei pe răniții cruntului măcel, alinându-le

suferințele. După război ea a înființat o mulțime de așezăminte și instituții folositoare, între iele *Vatra luminoasă*, un azil pentru orbi.

Dar afară de coroana mândră a Țării românești ea mai poartă o coroană tot atât strălucitoare: coroană de scriitoare și poetă gingașă și plină de cele mai alese și mai adânci simțiri. Sub numele de *Carmen Sylva* ea a publicat drame poezii și nuvele cari fac mândria literaturii nemțești. În unele din iele ca în *Povestile Peleşului* ea a zugrăvit cu măiestrie și dragoste frumsetile țării românești și viața, simțirea și gândirea supușilor iei.

Dea Dumnezeu să mai trăiască multă vreme spre bucuria și mângâierea neamului nostru.

Literatură și știință

Adio.

Aceleiași.

*Ochii tăi rămână limpezi,
Nu vărsa mărgăritare,
In clipita despărțirii,
Prețul lor e-atât de mare.*

*Lăsa să fi prind de inimioară
Trandafiri și flori albastre,
Ca să duci cu tine departe,
Raiul fericii noastre.*

*Prinde-mi mâna încodată
Și rugării te supune,
Că 'ngrijești iubirea noastră,
Ca pe cea mai grea minune.*

*Pune-o 'n cuib de aur moale.
Intre vițe de mușcată,
Și să-i cânti dulce din gură
Doina cea mai fermecată.*

*Leagă-n-o 'n apus de soare
Pe zefirul cel subțire,
Să viseze revederea,
In a zorilor ivire!*

*Dar să nu privești în urmă
Cătră cel rămas departe,
Sbuciumat de grea durere
Înghițit de neagra noapte.*

*Nici să n'auzi glas de codră
Ce se frâng din rădăcină,
Căci le duce moartea vară
Și podoaba li-o ruină!*

Elena din Ardeal.

Marin păduraru.

De El Măgeanu.

(Urmare.)

Cât l'a mai boeit părinții când au văzut că pe odorul lor l'a luat la miliție pe trei ani de zile. Se simțeau neputincioși de tot fără Marin, și-i cuprinsese un urât, de le venea să plece la el. Ochi ce nu se văd, să uită, — zice un proverb, — așa și, ei cu timpul s'au mai deprins cu singurătatea, căci — după cum zicea bătrânul — după senin vine ploae și după bucurii dureri.

Marin în armată o ducea rău de tot. Nu numai gradele, dar chiar și soldații cari nu erau de un leat cu el, îl ocărau și îl batjocoreau. Sufletul lui era așa de amărât în viața de cazarmă, și era strămtorat ca un mele în căsuța lui. Doamne, să aibă aripi cum ar sbura pân 'acasă la Copăceni. Il ardea ca un jaratec aprins la inimă dorul după Zamfira lui. Ar fi vrut să fie și el ca ceilalți, mai vesel, mai vioi, dar sufletul lui îi răscolea amintirile. I-se deslușiau în minte zilele frumoase petrecute cu Zamfira pe poteca pădurii în amurgurile de primăvară, zilele frumoase petrecute cu flăcăii la hora din sat, și timpurile când trăgea singur brazda pe ogorul părintesc.

Toate acestea i-se perindau în mîntea-i învâlmășită; ar fi vrut să svârle șapea din cap, mantaua de pe umere și se plece să nu se mai oprească până acasă, atât de amărât era.

Seara înainte de a suna „stingerea“, se ducea la patul lui, își sprijinea capul greu ca de plumb în mâni și sta așa abătut. Crâmpee de gânduri îi răsunau o clipă, apoi să stângeau ca luminile bătute de vânturi. Un singur gând îi sta lămurit în minte: Dacă l'ar înșela Zamfira lui cu altul . . . Atunci strân-

gea pumnii cu furie și murmura printre dinți: „Vai de acela pe care l-oi prinde“.

Dar vremea își trece cursul ei și omul se schimbă după vreme. Nimic nu este stă-tător. Urei muntele cu gândul să ajungi culmea, dar aproape de vârf o piatră și-so prăvale de sub picioare, altele îi urmează și tu te rostogolești în abisul întunericului tocmai când aveai speranță că ai ajuns la liman. Așa e și cu omul.

În compania lui Marin era și unul, Dănilă Schiopul, poreclit și „Doagă“, din cauza bețiilor ce le făcea, prieten din copilărie cu Marin. Când s'au văzut amândoi nu mai puteau de bucurie, și ea bucuria lor să nu treacă numai așa, Dănilă l'a chemat pe Marin până la crăsmă să cinstească câte un păhăruș. Au intrat amândoi înăuntru, iar Dănilă a cerut să le aducă o sticlă cu rachiu. Cioeniră pahar după pahar, iar Dănilă văzând că se isprăvește a cerut să le mai aducă o sticlă. Lui Marin îi venea cam greu cu băutura, nefiind deprins cu ea. În toată viața lui n'a băut trei pahare de rachiu, dar Dănilă îl îmbia mereu.

— Măi, par'că ești mireasă, numai il pui pe limbă . . . Uite așa se bea! Și apucând paharul cu amândouă mâinile îl dete dușcă pe gât.

Marin călcase în gura lăcomiei și începuse și el să bea alături cu Dănilă. Să luau amândoi la întrecere. Dar otrava ispititoare din rachiu i-a turburat mîntea și i-a împăenjenit vederile. Dănilă cerea mereu băutură, iar Marin sta cufundat cu capul în mâni și cu ochii privind în gol.

Gornistul sunase stingerea, dar ei nu s'au dus nici unul, căci rachiuul îi înlanțuiseră în jurul mesii și în momentul acela uitaseră amândoi și de miliție și de tot.

Au fost trecuți lipsă la apel, iar a doua zi sergentul-maior îi infundă cinci zile de arest pentru nerespectarea regulamentului.

Marin, acuma, nu mai era supărat în totdeauna, decât numai când vedea că nu-i trimite bătrânii bani pentru băutură. În tovarășia lui Dănilă nici odată nu i-se ura. De părinți își aducea aminte numai atunci când avea nevoie de bani, iar de ogoarele părințești, de flăcăii din sat, de locurile lui dragi, nu-și mai aducea așa des aminte, decât numai când era la câte un pahar de rachiu, și le mai reimprospăta cu câte-o trecătoare părere de rău.

Un singur foc mai avea el care-l rodea ca un vierme de inimă: Că ce va face Zamfira lui acum? Nu-l va fi uitat oare? Dar și focul ăsta și-l potolea în otrava amețitoare a rachiului.

Primul pas spre prăpastie, primul pahar a fost greu, dar de aci încolo nu se mai putea stăpâni o zi să nu pue rachiul la gură. Simțea o sete înflăcărată, o arsură ne bună pe piept, care-l împingea până la nelegiuiri ca să și-o potolească.

Mamă-sa murise în urma unei boli de inimă, iar tată-său sărmanu, bătrân, neputincios, nu-și mai putea lucra pământul și a fost silit să-l dea pe mâni străine. Dela fecior nu mai primea nici o veste bună, doar din când în când câte-o scrisoare scurtă în care-i cerea bani, și altceva nimic. Se puse pe gânduri bietul om de atâta amar de bănet ce i-a trimis fără să știe pentru ce. Așa s'a strecurat un an și jumătate, de când era Marin în armată.

Va urma.

Poezii din popor.

Culese de E. G.

Când aud cucu cântând
O iau peate munți plângând
Și de jalea mea cea scacă
Toate tufele să pleacă,
Cu fața către pământ
Și măntreabă de ce plâng,
De ce plâng, de ce jalesc
De-al cui dor mă prăpădesc?
Eu le spun, să mă plătesc:
Ce-am pierdut nu mai găsesc.

S'are, s'are, sfinto s'are
Nu te-ascunde 'ntre răzore,
Că mi-e mândra călătoare:
Teșma-mi-i să n'o omore.

S'a dus cucu de p'acii
Și și-a lăsat puii mici,
I-a lăsat lâng'o trupină,
Să-i crească mămă străină.
S'a-nters cucu la o vreme
Și-a găsit puii cu pene.
Cucu de părere bună
Cântă'n codru de răsună.

Foaie verde de moher
Is fecior și nu mănsor.
Insura-măș insura,
Dar n'am pe cine loa,
Că pe cine-aș fi luat,
Astă vară m'a lăsat.

Cântece voinicești.

Culese de E. G.

Pus-am gându dracului,
Să fur caii șesului.
Când caută sasu'n grajd,
Eu cu caii sunt la Blaj,
Sasu'căță prin grădină,
Eu mă duc cu punga plină.

Arde-mi-te-ai codru des,
Văz bine că s'a ales
Din tine să nu mai iea,
Nici călare nici pe jos
Numai cu paloșul scos.
C'am intrat copil blajin
Și-acuma-s moșneag bătrân,
C'am intrat făr' de mustețe
Și-am ajuns la bătrânețe.

Țăranul și Isus Christos.

Intr'o seară Domnul nostru Isus Christos călătorind prin Alsacia (țara nemțească), îl prinse noaptea când intra într'un sat. Caută în dreapta în stânga o casă unde ar putea găsi adăpost. Dar toate erau închise, toate focurile stinse, toți oamenii adormiți. Numai la marginea unei ulițe întunecoase se auzea umblăciul cu care se bate grâul. Domnul nostru Isus Christos se îndreptă în partea aceea, ascăpte lângă șură, bate la poartă. Un țăran vine și-i deschide.

— Volești, îi zise bunul Isus, să-mi dai adăpost pentru noaptea aceasta? N'ai de ce te cul? Pe urmă mai zise: Toată lumea s'a culcat; pentru-ce lucrezi așa de târziu?

— Vai, răspunse țăranul, am aflat alaltăieri, că un creditor nemilos are să vină să mă împlinescă, dacă nu-i voi plăti mâno ceea-ce îi datorez, și de aceea cu feciorii mei ne-am pus să batem bietul grâu pe care l'am cules să-l vindem în târg și să plătesc datoriile!

Vorbind cele de mai sus, țăranul își șterse sudarea de pe frunte și trecu mâna peste ochii lui plini de lacrimi.

Domnul avu milă de dănaul și-i zise: Nu-ți fie inima rea, om de treabă. Căndu-ți să mă primești în casă, și-am spus că n'ai să te cănoști. Să-ți arăt acum!

Apoi Domnul apucă lampa care era atârnată de o oglindă din șură și o apropie de un anop.

— Ce faci? strigară înspăimântați muncitorii, vrei să arzi totul?

Dar iată că în clipa aceea chiar, din paiele pe care ei șășteptau tremurând să le vadă aprinse, din fie-care fir începu să curgă grăunțe cu nemiluita.

Țăranii văzând minunea asta, căzura în genunchi uimiți.

— Pentru-că tu ai fost milostiv, zise Isus Christos, către capul casei, pentru-că tu ai primit în sărăcia ta străinul care a venit la tine ca un sărman cerșitor, am să te resplătesc. Domnul a intrat în șura ta. Domnul te-a îmbogățit!

După-ce spuse vorbele aceste pieri.

Ploaia de grăunțe nu înceta de a cădea toată noaptea în șura și curtea omului; a doua zi era o grămadă mare cât biserica.

Țăranul își plăti datoriile, cumpără pământ și își zidi o casă frumoasă. Era bogat și se făcu mândru, rău și aspru cu lumea săracă. Dânsul și cu feciorii lui începură să capete obiceiuri bieresti, începură să-și facă de cap și la urmă pierdură toată averea. Și cum fuseseră răi când erau bogați, nu găsiră milă și nici un ajutor de la nimeni. Intr'o seară bătrânul țăran, bând peste măsură, intră în șură și aducându-și aminte de minunea care l'a îmbogățit își închipui că ar putea să facă la fel. Luă lampa, o apropie pe un șnop pe care-l aprinse; casa cu tot ce era împrejur arse iar el rămase în cea mai neagră sărăcie.

Glume și snoave.

E adevărat oă ai câștigat cinci mii la loterie? Și ce ai de gând să faci cu atâta bănet?

— Nu știu nici eu ce am făcut.

A.: Spune-mi drept, dragă prietene, tu care ești căsătorit de atâta vreme, ce sfat îmi dai, să mă însor?

B.: (cătră nevastă-sa): Nevastă, ieși, te rog puțin afară.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 8 Septembrie n.

Vizita unor persoane distinse în Sibiu.

Sâmbăta trecută Doamna Maria General Poenaru, doamna de onoare a Maiestății Sale Reginei Elisaveta a României, cu soțul dânsului, dl General Poenaru, dl și dna Filittis, și încă alte două dame dela Curtea Română din Sinaia, au sosit în Sibiu, ca să viziteze pe doamna Emilia Dr. Rațiu. Cu această ocaziune Maiestatea Sa a trimis Doamnei Dr. Rațiu, prin Doamna Poenaru, fotografia Sa cu următoarele cuvinte: „Iubirea inimelor este lanțul, care mă ține pe pământ”. — Aceste cuvinte frumoase arată, că Maiestatea Sa are o deosebită dragoste și iubire pentru Doamna Rațiu, soția fostului prezident al partidului nostru național român.

La orele 5 după-ameazi distinșii oaspeți, însoțiți de Doamna Rațiu și ficele sale, Dna Emilia Dr. Rusu și dsoara Felicia, au făcut o vizită înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Ioan Meșianu, la care au fost de față și Episcopii Dr. Miron Cristea și Ignatie Pap.

După această vizită, oaspeții conduși de Prea Sfinția Sa Episcopul Caransebeșului, Miron Cristea, au vizitat catedrala, de care au rămas foarte încântați.

În ziua următoare, Duminecă dimineața, distinsele persoane dela Curtea Română, au plecat cu automobilul, împodobit cu flori, spre Sinaia, ducând cu sine amintiri frumoase din orașul nostru.

E ușor de înțeles, cât de mare ne este bucuria, când frați de-ai noștri, persoane distinse din România liberă, ne vizitează, căutând a afla și vedea cum trăim noi pe aici. Iar despre cele văzute și auzite vor povesti, de sigur multe, multe și celor de acasă....

Nu ne trebuie hora ungu-rească! Dascălii români iar au vândut țara aceasta scumpă! Ziarul kossuthist Nagyvárad din Oradea-mare o povestește cu mare scârbă și jale: gândiți-vă, nu le trebuie ciardaș la ticăloșii ăia de dascăli români! Iera în Vașcău la o petrecere, spune ziarul jidovesc. Se aflau de față și dl „deputat” Măria Sa Rednic Gábor, linge-blide, și omul cel mai grozav pentru învățători, inspectorul școlar Erödy. Dar când petrecerea era mai în voie, un dascăl român „patriot”, nevoie mare, Gavril Cosma din Feneriș vru să placă la cei doi „domni mari” și porunci un ciardaș.

Doi tineri învățători din comitatul Aradului (că tot aradanii sunt mai buni români!) au sărit ca mușcați de șarpe:

— Nu ne trebuie hora ungu-rească! Trage Ardeleana! strigară furioși cătră țigan.

Și țiganul o întoarse repede pe Ardeleana noastră, mândră, când dulce

și domoală, când aprinsă și cu foc. Inima românilor sărea din loc de bucurie și toți se prinseră la joc. Dar „domnii“ cei mari și cu alți unguri mai mărunței nu mai avură stare. Iși luară catrafusele frumușel și o șterseră. Ardeleana românească bătuse ciardașul unguresc! Un român își zise în gând, când îi văzu ieșind:

— Să vă mai văd, când mi oi vedea ceafa!

Un nou membru fondator al societății noastre teatrale. Dl. *Dr. Marius Sturdza*, din Viena, s'a înscris membru fondator la societatea pentru fond de teatru românesc, plătind suma de 200 coroane.

Oarele oficioase dela „Albina“ din Sibiu s'au schimbat în chipul următor: dimineața dela 8—12 și după masă dela 3—5.

Patru români tăiați de tren. Patru români din Armeniș (Bănat) au fost uciși de tren în chipul următor: Trei din ei, venind acasă, nu au băgat de seamă, la o cotitură, că trenul vine în urma lor. Trenul i-a prins și i-a tăiat. Doi au rămas morți, unul e pe moarte.

Al patrulea venea și iel acasă spre Armeniș. Trecând podul de lângă tunelul Armenișului, locul fiind îngust, trenul l'a apucat și l'a ucis pe loc.

Astfel au rămas patru familii românești din Armeniș fără părinte și fără acela care le câștiga hrana de toate zilele.

Moartea fostului pretor din Săliște. Fostul pretor din Săliște Hermann Malmer, a murit fără de veste în Hamburg, pe când era să se înapoieze la Montreal (America) unde avea slujba de interpret (tălmăciu).

Sfințire de biserică. Duminecă în 18 Sept. n. se va sfinți sf. biserică unită din Agriș prin părintele canonic *Dr. Vasile Suciu* ca trimis al I. P. S. Sale mitropolitului *Dr. Mihail* din Blaj. După sfințirea va avea loc o mare masă.

Seara va avea loc o reprezentație corală-teatrală urmată de joc.

Ungurii vor să sperie pe sași cu românii. În Sibiu numărul unguilor sporește neconținut, deși în ținutul dimprejur poporul e românesc și nemțesc. Au ajuns ungurii să fie aproape tot atâți ca și românii. Cu toate aceste *Nagy-szebeni Ujság* caută să sperie pe sași cu minciuna că noi românii suntem primejdia adevărată, nu iei. În scopul acesta scornește minciuna că societatea de teatru va înființa aici un teatru românesc. Adevărul e că societatea nu va înființa nicăiri un teatru statornic, ci va face o trupă (ceată) de actori (jucători de teatru) care va merge în toate orașele unde sunt români. Dar ziarul unguresc spune minciuni pentru a speria pe sași — cu primejdia românească, căci altfel sașii ar vedea adevărată primejdie, adevărată pe unguri.

Regele Manuel și ciobănașul. Regele Manuel al Portugaliei, om tânăr de vre-o 22 de ani, s'a întâlnit în câmp cu un băiat care păștea oile. L'a întrebat dacă știe ceti. — Nu știu spuse băiatul, dar seara când ne culcăm, spunem două rugăciuni, ieu și cu mama, una pentru mântuirea sufletului tatălui meu și una pentru a regelui, pe care l'au ucis în Lisabona (capitala țării unde a fost ucis regele Carlos, tatăl regelui Manuel, acum sunt 3 $\frac{1}{2}$ ani).

Atunci regele smulse o filă de hârtie din carnetul (cărțica) său, scrise ceva pe ea și o dădu ciobănașului, spunându-i:

Du-te la preotul vostru și cere-i să cetească ce-i scris aici.

Când băiatul sosi acasă, merse cu mamă-sa la preotul și-i dădu hârtia.

Aceasta ceti următoarele cuvinte:

Binecuvântată fie mama care-și crește astfel copiii.

Manuel.

Câteva zile mai târziu preotul primi o sumă mai mare de bani dela regele, cu porunca să-o predea mamei băiatului.

Cât jertfesc sașii pentru școală și biserică. În multe părți auzim plângeri pentru greutățile ce au sătenii noștri cu susținerea școlii și bisericii. Iată însă cum știu să jertfească sașii. În comuna Jidvei sinodul parochial a votat suma de 10,000 de cor. pentru repararea casei parohiale. Pentru a strânge suma asta se va pune un arunc de 42 cor. pe cei cu moșie întreagă, de 21 cor pe cei cu jumătate de moșie, iar văduvele vor plăti 13 cor. 50 fl. Bani se vor încasa în cursul anului ce vine. Tot astfel s'a ridicat cheltuala școlii dela 1000 la 3197 de cor.

Comuna Cristian din Țara Birsii a hotărât un arunc de 30 la sută după darea de stat pentru susținerea bisericii. Comuna asta a plătit odată și un arunc de 300 la sută pentru biserică și școală.

Cum se împarte dreptatea la noi. Mai mulți socialiști din Timișoara au fost dați judecării, pentru că în luna Aprilie au dat cu ouă clocite și pietre în contele *Apponyi*, care sosise în gara Timișorii. *Apponyi* nu a pățit nimic, nu a fost atins de ouă și pietre. dar socialiștii vor fi totuși pedepsiți cu asprime. Dar jandarmii cari au impușcat, au bătut și chinuit pe români la alegori, ca pedeapsă vor fi înaintați și vor căpăta leafă mai mare. Așa se împarte la noi dreptatea când e vorba numai de niște „valahi puțuroși“.

Românii din Măciaș (com. Tirnava-mică) au adunat de multă vreme cu ajutorul părintelui *Ion Brotca* bani pentru ridicarea unei biserici noi. Când banii ierau adunați, școala iera să-se închidă, nefiind pe placul stăpânirii. Atunci bravii săteni au hotărât să facă cu banii adunați mai întâi o școală bună. Duminecă în 28 August st. n. școala a fost sfințită cu multă bucurie și acum copiii din sat pot să umble la învățătură românească. Dumnezeu să-i ajute pe săteni să-și facă și biserică.

Inelul lui Radu-Vodă. Acum doi ani un lucrător din Kiepest, lângă Pesta, a găsit un inel de aur de mare preț despre care s'a dovedit că au fost al unui domn român Radu. Inel a dat inelul unei femei care l'a vândut unui negustor de giuvaericele. Aici veni un jandarm și-l ceru în numele dirigătoriilor, spunând că inelul a fost furat. Jandarmul îl vându însă bogătașului *Szemere Miklós* pentru suma de 8000 de cor. Afându-se lucrul, jandarmul fu arestat și s'a făcut proces tuturor celor cari l'au cumpărat, deci și lui *Szemere*. Procesul iera să se judece zilele astea în Pesta, dar s'a amânat după cererea avocatului lui *Szemere*. Se va vedea pe urmă al cui va rămâne după atâtea călătorii inelul cel scump al voevodului român.

Încă un „sufflet“ câștigat de unguri. În lăcomia lor ungurii fac orice pentru a se spori. Dăunând arătasem că s'a maghiarizat unul *Mământigă*. Acum aflăm că s'a mai maghiarizat unul *Dumitru Schiopu* din Bălgrad, făcându-se *Sándorffy*. Așa se sporește ei cu lepădăturile și useăturile altor neamuri. Pri-mese orice coajă de mământigă, pe toți ciungii,

șchiopii, orbii, chiorii și ologii căți sunt, ca să fie mai mulți.

Pădurea noastră se curăță de uscături, de rămân numai brazii sănătoși, iar a lor se face o mare grămadă de vreascuri uscate...

Treizeci și trei de ani supt apă. Ziarele din București scriu că se fac pregătiri pentru a scoate din brațul Măcin al Dunării o corabie de război turcească, cufundată în anul 1877. Corabia turcească voise atunci să vie pe Dunăre în sus ca se bombardeze (să puște cu tunurile) porturile românești Galați și Brăila. Un marinar român foarte îndrăzneț se apropie înă pe ascuns și dădu foc la magazinul cu pulbere (praf de pușcă) al vasului turcesc și vasul sbură în aer, apoi se cufundă. Pe vasul acesta s'ar fi aflat și visteria turcească și dacă-va fi scoasă, se vor găsi mari comori.

Daruri pentru biserică. Tinerii credincioși din Mermezeu-Văleni (com. Hunedoara) aflători în Cimp lângă Pietroșeni cu numele *Vasilie Șpan*, *Petru Șpan* și *Ioan Herția* lui *Lazăr* au dăruit sfintei noastre biserici din Văleni un rând întreg de veșminte preoțești foarte frumoase, precum și toate altele vase și aparate pentru sfinta proscomidie, toate la olaltă în preț de 280 coroane.

Asemenea pentru biserică din sus Mermezeu au dăruit cvlavioșii credincioși *Nicolae* și *Rusalina Zăpodeanu*, locuind lângă Hațeg, un rând de veșminte complete preoțești dintre cele mai frumoase precum și o însăriță brodată pe sfântul prestol, toate la olaltă în sumă de 180 cor., pentru cari fapte frumoase și vrednice de urmat subsemnatul în numele comunei noastre bisericesti, mă simt îndemnat a exprima susnumiților donatori cele mai călduroase mulțăminte publice. Dumnezeu să le răsplătească și să trăiască la mulți forciți ani.

Mermezeu-Văleni la 23 Iulio 1910.

În numele bisericii: *Ioan Stăngu* paroch gr. ort.

Copil călcat de căruța cu fân. Miercură trecută un car cu fân al lui *Ion Oancea* a ucis pe un copil de trei ani anume *Ion Birgea* în hotarul Feloașului.

Un român zdrobit de tramvai în Brașov. Tramvaiul din Brașov a ucis zilele trecute pe locuitorul *Neculai Opancea* din comuna Șimon (comit. Făgărașului). *Opancea* mergea cu un tovarăș pe stradă când auzi venind tramvaiul foarte repede. Tovarășul lui sări într-o parte dar *Opancea* nu mai avu timp să se ferească. Trupul lui fu făcut bucăți și iera îngrozitor să te uiți la grămada de carne și oase ce se alese din iel.

Conducătorul mașinii, ungurul *Pintér*, spune că *Opancea* s'a aruncat singur înaintea mașinii ca să se sinucidă. Dar s'a dovedit că spusa lui e mincinoasă. *Opancea* venise la târg cu pui și nu avea nici un năcaz pentru care ar fi fost nevoit să se sinucidă. Se fac cercetări spre a se dovedi cine-i vinovat.

Câți locuitori are New-Yorkul. Capitala Statelor-Unite, orașul New-York, are după cea mai nouă numărătoare 4,776,883 de locuitori, cu 1,329,681 mai mult ca în anul 1900.

O femeie vrând să ucidă pe țarul. Țarul Rusiei a venit în țara nemțească la băile dela Mannheim pentru însănătoșirea țarinei care e foarte bolnavă. Sosirea lui a fost primită cu multă vrășmășie de nemți. Țarul e vinovat de multele nedreptăți și apăsări de cari suferă poporul în Rusia. Pentru aceea mulți au cercat să-l ucidă, dar împăratul rușilor e păzit de multă armată și poliție. Nu de mult a fost prinsă o femeie care a călătorit din Rusia în țara nemțească pe urma țarului, pândindu-l ca să-l omore.

Trei copii împușcați. Săptămâna trecută s'a întâmplat în București o groaznică nenorocire în calea Călărașilor. Pe când copilul Laurent al lui Alexandru Giurean se juca în casă cu o pușcă de vânătoare, despre care nu știa că este încărcată, arma a luat foc și a rănit: pe sora lui Laurent Ortensa, pe frațele lor Aurică și pe copilul unui vecin Nici Natanehon. Copiii răniți au fost transportați la spitalul de copii.

Primejdia zburatului. Zburatul e un meșteșug nou, abea de un an și jumătate. Cu toate acestea meșterii lui, cari au scăpat până acuma cu viața se retrag pe rând și părăsesc indeletnicirea asta primejdioasă, lăsând loc altora. Pentru-ce? Pentru-că zburatul nu e numai primejdios, ci și un meșteșug foarte cunoscut și mistuitor. Unul din marii aviatori (meșteri de zburat) englezul Graham White spune următoarele: „Nervii sunt foarte încordați de teama necontenită că se poate întâmpla un lucru neașteptat, să nu se strice motorul (mașina care mână aeroplanul) sau să nu se rupă vre-o sirmă. Aviatorul știe că dacă se întâmplă asta, atunci îl așteaptă o cădere grozavă din înălțime și poate moartea.”

În astfel de împrejurări nu-i de mirat că marii aviatori Blériot, Farman, Rougier, Paulhan, Curtiss, Sommer și alții azi nu mai zboară și se ocupă cu desăvârșirea mașinii lor. Locul lor îl iau alții și la întrecerile de zburat găsim tot alte și alte nume.

Născocirea unui doctor român. Noi Românii avem născociri pe toate tărâmurile. Vlaicu cu aeroplanul lui o cel mai cunoscut, dar sunt mulți alții cari au datul de a iscodi lucruri nouă de mare folos. Doctorul *Valeriu Roșculeț* din Iași, în România, a născocit un procedeu (fel de a lucra), prin care a izbutit să solidifice petrolul, adică din curgător cum ieste să-l facă vârtos ca lemnul. Născocirea asta e de mare folos, căci după scoteala ce a făcut doctorul învățat din Iași, va fi trebuință de zece ori de mai puțin petrol pentru încălzit ca până acuma. Trenurile în România se mână cu petrolul (nu cu cărbuni ca la noi), încât născocirea doctorului Roșculeț e de mare folos în România. De-asemena pentru încălzit cu abia și pentru luminatul cu lampa născocirea asta aduce mari foloase, fiind mult mai ieftin ca alte mijlăce de încălzit și luminat. Dl. Roșculeț a făcut și o lampă de acest fel care luminează cu petrolul solidificat. Dânsul ieste de altfel născocit din Săcele de lângă Brașov și prin urmare ardelean și iel, ca și Vlaicu.

Un cioban român sfășiat de un leu. Ioan Tarcea din Montana (America) serio următoarele ziarului „Românul” din Cleveland:

Cu ziua de 1 August a încetat din viață unul dintre cei mai buni ciobani din Montana, Ioan Toma (Zămuță), dintr'o mare nenorocire. Numitul a fost găsit mort la câmp după o luptă de desperare, ce a avut pe ziua de 29 Iulie cu un leu de munte, fiara s'a repezit asupra lui și în luptă i-a tras pielea de pe cap și față cu musteața cu tot. Ca primele cercetări telegrafice și telefonice am primit aceste informațiuni: numitul lasă în urma lui o mamă bătrână în patria veche, comuna Poiana-Sibiului și la el s'ar găsi suma de 20 dolari, la banca din Helena 140, iar în Cleveland, O., 600 dolari, are încă mulți bani la banca „Mielul” din Poiana, iar acel livret este în păstrarea unei rude depărtate, în comuna Poiana. Să zicem Dumnezeu să-l ierte! El a fost înmormântat în ziua de Luni, 1 August în Virginia City Mont.

Alegere de învățător. În comuna Șomoșcheș (comit. Aradului) a fost ales învățător dl. *Stefan Costea*.

Cea mai mare înălțime la zburat a atins-o zilele trecute aviatorul (meșterul de zburat) Morane, francez, care a zburat până la înălțimea de 2550 de metri.

O minune cerească în Boroșsebeș. Miercurea trecută s'a văzut în Boroșsebeș (comitatul Aradului) o minune cerească. O piatră de foc a căzut din cer luminând țintul întreg ca ziua. Când piatra s'a apropiat de pământ, s'a spart în multe bucăți și s'a desfacut în pietre strălucitoare.

Adunarea „Astrei” despărțirea Oradea-mare se va ține Duminecă în 29 August st. v. (11 Sept.) în comuna Borod de pe valea Crișului. Cuvântul de deschidere îl va rosti dl. Dr. Aurel Lazăr. Dnii Dr. Valeriu Hetcou și preotul Petru Popa vor ține câte o conferință pentru popor. Seara se va face o producțiune de cor cu petrecere.

Cărți aprobate. La cererea mai multor învățători li-se comunică, că cărțile pentru școala populară de Dr. I. Stroia, D. Lăpădat și I. Crișan sunt aprobate de consistorul arhiepiscopozan sub Nr. 5750/1910, iar de ministrul:

Abecedarul, ediția a doua sub Nr. 56863—1910, cărțile de citire pentru anul II. sub Nr. 99113/1908, anul III sub Nr. 61238—1909 și anul anul IV sub Nr. 63709/1910. Exemplare pentru studiere să se ceară dela D. Lăpădat inv. director în Săliște.

SFATURI

Contra muștelor. Pentru combaterea muștelor, trebuie să căutăm a împiedeca înmulțirea lor, stărpindu-le ouăle, pe cât se poate. Vaselile cu lături și alte rămășițe din bucătărie trebuie îndepărtate din casă, căci mirozul lor atrage muștele. Toate unghiurilo și crepăturile unde se poate așeza murdăria și unde muștele își pun ouăle trebuie curățate cât mai des cu apă fierbinte. Toate murdăriile din curte trebuie înlăturate, apa trebuie să se scurgă repede ca să nu se formeze bălți unde goanțele își fac cuibuș. Locurile cu murdărie unde se țin gunoaiile trebuie stropite cât mai des cu var, ceea-ce do altfel le mărește puterea de îngrășământ. Lemnăriile putrede sunt de-asemena un loc unde se așază muștele.

ECONOMIE

Despăgubirile pentru pagubele primăriei de armată. Când armata la manevre face pagube în sămânăturile oamenilor, în pădure sau în vânat, de obicei comandantul trupei propune pagubașului o despăgubire iar dacă acesta nu primește, primăria anunță comandura militară la care aparține și dacă nici ea nu izbuteste a face o împăcaciune, ies o comisiune de militari și civili cari aduc prețuitori din comunele învecinate. Aceștia hotărăsc despăgubirea. Sfătuim însă pe săteni să primească sumele propuse la început, căci adesea comisiunea, neavând autoritățile parale, trebuie plătită tot de reclamant, încât suma de despăgubire se mistuiește.

Boala la vitele cornute de gură și de unghii (serie „Olteanul”) — s'a ivit peste tot comitatul Făgărașului până la Brașov, ba și în

comitatele vecine. Din cauza boalei ce bătute peste tot, târgurile de vite și de porci sunt oprite, așa că bieții oameni dela sat sunt în cele mai mari neajunsuri, nu pot să-și facă bani pentru cele de lipsă ale casei, cămeteii, dărei, aruncuri comunale, bisericășii școlare, și alte neajunsuri.

Vânzare de sămânță. Gospodarii cari se vor adresa către direcțiunile domeniilor (moșiilor) statului din Bobâlna, Mezőhegyes și Făgăraș, vor primi bucate de sămânță de calitate I. Prețul de vânzare va fi acel dela bursa de bucate din Budapesta. Doritorii vor trebui să dovedească cu certificat oficial că vor întrebuița bucatele numai ca sămânță.

Pentru valorizarea poamelor statul da împrumut la comune, societăți și tovărășii aparatele (mașinele) trebuitoare ca uscători și moriște de poame. Dacă într'o comună se află mai mulți doritori de a le primi, să le ceară prin primărie, care trebuie să se adreseze ministrului de agricultură. Cheltuiala transportului dus și întors privește pe cei ce împrumută aparatele.

Controlul laptelui în Sibiu. Săptămâna trecută comisarul târgului Sibiu a luat dela 40 de lăptărese câte un litru de lapte care s'a trimis la Budapesta spre analiză chimică (cercetarea conținutului laptelui). Femeile cari vor fi prinse că strică laptele sau îl amestecă cu altceva, vor fi pedepsite.

Banca „Bistrițana” a deschis o sucursală (filială) în Rodna-veche. Dl. Dr. Ion Joarda o va conduce.

Liferări, licități, arândări și altele.

(Datul este totdeauna după *calendarul nou*).

Arândarea pășunatului pentru oi peste iarnă în tabla „Biniș”, aparținătoare izlazului comun nedespărțit al Lugoșului român. Licitația se ține în 21 Octomvrie st. n. Condițiile se pot vedea la oficiul de espediție al orașului Lugoș.

Arândarea cărciumei comunale din Ceaul-mare (Mező-Nagy Osán) constatatoare din: casă de prăvălie, 2 odăi mari pentru beut, odăe pentru oaspeți, alte 2 odăi, cuhnă, cămară, grădină mare etc. Prețul strigării 1000 cor., termenul 19 Septemvrie. Primăria comunală.

Arândarea pășunatului de vite de pe hotarul comunei Vurpăr. Arândarea se face pe 3 ani. Locul cam 700 jugăre și se arândează la olaltă sau în trei părți. Prețul strigării 5130 cor. (în trei părți 3300, 800 și 1030 cor.) Termenul 25 Septemvrie, 2 ore. Presbiteriul evangelic săses.

Liferarea a 1000 metri cubici lemne de foc. Direcțiunea academiei agronomice din Cluj, termenul 12 Septemvrie.

Liferarea a 750 traverse, clasa a 3-a. Direcțiunea căilor ferate din Cluj, termenul 15 Sept. (Amănuntele se pot vedea și în biroul Camerei comerciale din Brașov).

Liferarea a 1200 metri cubici lemne de foc. Direcțiunea Casei de închisoare din Aiud, termenul 20 Septemvrie.

Lieferarea articilor de mâncare la Închisoarea din Gherla pe anul 1911, și anume: pentru carne în 20, lapte 21, brânză de oaie 22, slănină 23, petrolum în 27 Septemvrie. Direcțiunea institutului.

Arândarea cărciumei comunale din Valchid și cea de pe hotarul din apropierea gării Hoghilag. Prețul strigării 400 și 350 cor. Primăria Valchid, termenul 17 Septemvrie.

Nr. 2673/1910 pret

210 3—3

Concurs.

Devenind postul de **vicenotar comunal** în comuna **Orlat** (cercul Săliște) prin abdicare vacant, pentru îndeplinirea lui prin alegere, escriu concurs și invit pe candidații de notar evaluați conform cerinței legii, de ași înainta prin autoritatea competentă cererile lor instruite cu dovezile de lipsă la oficiul pretorial din Săliște până în **27 Septembrie 1910 la 5 oare p. m.**

Săliște în 17 August 1910.

Primpretorul cercual.

Nr. 2140/1910

233 1—2

Publicațiune.

În **25 Septembrie a. c. st. n.** la 10 oare a. m. se va ținea în sala de ședințe a comunei **exarândarea hotelului comunal**, proprietatea comunei, pe calea licitațiunii publice, pe 3 ani următori.

Prețul strigării **2821 cor.** arânda anuală.

Condițiunile de licitare să pot vedea la primăria comunei.

Săliște, 3 Septembrie 1910.

Primăria comunală.

Nr. 514/1910

236 1—1

Publicare.

Pe baza concesiunii ministrului r. u. de agricultură Nr. 34441 I A-2 1907 comuna **Orlat** dă în exploatare pe calea licitațiunii publice **lemnul de brad**, aflător pe muntele Faltea pe o extensiune de 13507 jughere catastrale și anume 22. 6 bucați trunchiuri de grosime 14—27 cm., 8064 bucați de 28—37 cm., și 3694 bucați de 38—90 cm., măsurat la înălțimea umeralului și estimat fără coajă la 1-278 m³, lemn de leceru.

Licitațiunea publică împreună numai cu oferte închise să va ținea în **24 Septembrie 1910, la 3 oare p. m.** în cancelaria comunală din Orlat.

Prețul de strigare e **82251 cor.**Vadiul **8225**

Oferte ulterioare nu să iau în considerare.

La oferte a să include vadiul.

Condițiunile licitării precum și a contractului de încheiat să pot vedea la primăria comunală din Orlat, precum și la curatorul silvansl r. ung. al cercului Săliște în decuranț oarelor de oficiu.

Orlat, în 5 Septembrie n. 1910.

235 1—1

Primăria comunală.

Nr. 1086/910

222 3—3

Licitațiune.

Să publica că comuna **Strugari** (lângă Szászcsabas) dă în arândă prin licitațiune publică **moara de făină** în **18 Septembrie st. n. a. c.** la 9 oare a. m.

Prețul strigării **1002 cor.** Vadiu 10%. Oferte în scris să pot face până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte să primese în cari pe lângă suma hotărâtă e și declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare, precum și vadiul necesar. Condițiunile mai deaproape să pot vedea ori când în oarele oficioase în cancelaria notarială din loc.

Strugari, la 21 August 1910.

Primăria comunală

Daniil Petrașcu
notar.George Vlad
primar.**Mai mulți domni**

să primese în quartir și la mâncare. Informațiuni se dau în **Kempelgasse Nr. 15.**

232 1—1

Advocatul

Dr. H. Müller

a deschis

cancelarie advocațională

238 1—3

în

Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 27.

K. u. k. Train-Division Nr. 12.

Publicațiune.

În **28 și 29 Septembrie 1910, la 7 ore dimineața**, să vor vinde prin licitațiune publică în **Nagyszeben-Sibiiu**, pe **pieța Hermann** (înaintea casarmei de infanterie) circa **200 de cai erariali**, cari au fost folosiți mai mult la tras la trupa de Train, iar acum să înlocuiesc cu alții.

Caii vor putea fi cumpărați de acele persoane, cari vor oferi mai mult, pe lângă plățirea momentană și depunerea speselor de ștempel după scula obicinuită. 285 1—3

Nagyszeben-Sibiiu, 3 Septembrie 1910.

Comisia de vânzare

a k. u. k. Train-Division Nr. 12.

Nr. 1085/910

221 3—3

Licitațiune.

Să publica că comuna **Strugari** (lângă Szászcsabas) dă prin licitațiune publică **căr-cina comunală** în **18 Septembrie st. n. a. c.** la 10 oare înainte de amiază.

Prețul strigării **852 cor.** Vadiu 10%. Oferte în scris să pot face până la începerea licitațiunii. Numai astfel de oferte să primese, în cari pe lângă suma hotărâtă e și declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare precum și vadiul necesar. Condițiunile mai deaproape să pot vedea ori când în oarele oficioase în cancelaria notarială din loc. Strugari, la 21 August 1910.

Primăria comunală.

Daniil Petrașcu
notar.George Vlad
primar.

Nr. 1081/1910

234 1—1

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința cumea comuna **Sadu** va da în arândă pe calea licitațiunii publice în **11 Septembrie 1910** la 2 ore după amiază **hotelul comunal** împreună cu licența de băutura câmpus din 6 încăperi.

Durata arândei este până la finea anului 1915. Prețul de strigare 1200 vadiul 10%.

Condițiunile să pot vedea în oarele oficioase la primăria comunală.

Primăria comunală.

În atențiunea oierilor!

Pășunat de toamnă.

Se dă în licitație în **Roșia, Duminică în 11 Sept. la 3 ore d. a.** la cancelaria comunală un pășunat de 450 jug. cat. numit: „Peri”, pe care pot avea eselență pășune cel puțin 1500 de oi. Pe 150 jugăre e otavă bună necesită, care se poate lua în primire din ziua licitării. Intreagă pășunea se poate folosi din 10 Oct. până la 31 Dec. a. c. Se mai află 100 măji de fân de întâia clasă neplouat, pe sama oilor pe iarnă. E cel mai bun pășunat în împrejurimi. **Andrei Lösch, not. penz., arândaș.** 2—2

Ca o familie română

fără copii, să primese în cost și quartir doi copii de naționalitate română. Pentru învățarea limbei maghiare să garantează. Pentru întreținerea copiilor după invoială. Doritorii să se adreseze la administrația „Foi Poporului”.

237 1—3

Un practicant

de prăvălie cu 2—3 clase gimnaziale sau reale, sănătos, deștept, priceput la vorbă și care să aibă aplicare spre comerț, se premește la

Ilie Floașiu

comerțiant

în Merceurea (Erd.-Szerdahely)

2 case de vânzare în Drăstie

situate lângă judecătoria cercuală în strada Berăriei sub Nr. 3—5 cu licență de **crâșmă și cafenea** se află de vânzare din mână liberă, singuratec, eventual ambele laolaltă.

Informațiuni mai detaliate să pot căpăta la **Frideric Riglai** în **Orăștie** (Szászváros), **Piața-mare Nr. 26.** 22 2—3

Comis

bine versat în bransa băcăniei, cu praxă îndelungată și cunoștința limbilor română, germană și maghiară află aplicare cu 1 Octombrie a. c. la

Severineana

societate comercială pe acții în Caransebeș.

Căsătorie.

Un bărbat în etate de 44 ani caută o soție bună pentru viața de toate zilele și care să-mi fie de ajutor. Respectiva să aibă etate 28—34 ani, să fie gospodină bună, frumoasă și fără copii. Să știe vorbi cele 3 limbi ale patriei, iar a lucra să nu-i fie rușine. Ceva avere e binevenită. Eu sunt un comersant de mijloc.

Serisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivului.

Se poate căpăta în tot locul.

Kalodont

26 22—42 a lui Sang

cremă de dinți neincunjurat de lipsă păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

Pentru traducerea

unei broșuri — ca. 50 pagini — din limba germană în românește să caută un cunoscător bun al limbei germane. Informațiuni la administrația „Foi Poporului”.

229 1—1

Cumpărare ocazională!

Bluse pentru dame, rocuri pentru dame, haine reform, hăinuțe pentru copii, șorțuri de ori ce fel, batiste, cretoane, umbrele, ciorapi, vând în urma sezonului înaintat cu prețuri reduse.

239 1—3

Stofe moderne pentru dame

în toate culorile numai **Cor. 2,20** pemetru. Mare alegere în albituri pentru domni, dame și copii, cravate și plapume.

Resturi

de diferite stofe, sephire batiste și pânză de in dau cu 30% mai ieftin.

Abr. Schlesinger

Sibiiu, strada Urezului Nr. 7.

Premiat

la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

Roate de tors

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, să afle de vânzare la

Emil Krauss

strugărie și atelier cu putere motrică

Sibiu-Nagyszeben,

Margarethengasse Nr. 5.

Ori ce roată ce nu ar merge bine, se primește înapoi

Mai mult ca 600 dame cu avere

voiesc a să mărita urgent. Fără excepție de ocupațiune și religiune numai acei domni să pot insinua — chiar și fără avere — cari doresc căsătorie serioasă.

L. Schlesinger
BERLIN 18, Deutschland

212 50-52

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupesți sunt atrofici și cari în urma asurității din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestor stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărui oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere năcazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să se adreseze unui astfel de medic specialist, conștient, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va iaceți existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara și în străinătate **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist în Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10, unde pe lângă discreția sa mai strictă, primește ori-cine (stât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, vede sângele și sucurile trupesți ale bolnavului și curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile scufteșcă și se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor stăruie dr. **PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare chiar și cazurile cele mai neglige, ranele sifilitice, boalele de țevă, begică, nervi și ăira spășări, incapacitățile de confuzie a minții, urmările cazului și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale formate. Pentru femei e sală de așteptare separată și șire separată. În ceace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea cursului, epistolele se ard, oric la dorință să retrimit fiicăruia. Institutul se agrijeste și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 6 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. **PALOCZ**, medic de spital, specialist, Budapest VII, Rákóczi-ut. 10. 80 59

Pentru căsătorie

Un văduv cu 2 copii, ce are o poziție bună, caută o văduvă sau fată în vârstă de 32—38 ani, spre a se căsători. Respectiva femeie să fie o bună econoamă, dar poate fi și fără avere. E de dorit, ca să cunoască puțin limba maghiară sau germană. O servitoare harnică din comunele noastre din Mărginime încă va fi conziderată.

Scrisorile sunt a se trimite la administrația „Foi Poporului“ pe adresa „Un văduv“, de unde se vor trimite apoi respectivului. 2—3

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 6-50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea cu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cuie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6-50. Expedare cu rambursă. 4 15—

C. GRÜNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193. Schimbul e admis și banii retour.

Magazin de scânduri și lemne.

Magazinul meu de scânduri, care a existat de 20 ani înaintea Porții Turului — colțul din strada Podului și strada Râului — l-am mutat, din cauză, ca să-l pot mări, pe locul meu înaintea Porții Oenei, în colțul străzii Cibinului, lângă podul cel nou al Cibinului, unde se află și turnatoria de fer a mea.

Aici țin în magazin nu numai material tăiat (scânduri, lați, fuscei, trepte) în mare alegere, ci și lemne pentru zidiri (tăietate în colțuri) în cele mai variate mărimi și calitate excelentă.

Rog pe Onorații mei mușterii, ca să iee la cunoștință această schimbare de loc, binevoind a mă onora și pe mai departe cu comande. Prin mărirea magazinului mă aflu în poziție a putea vinde cu cele mai ieftine prețuri zilnice.

240 1-2

Cu toată stima

And. Rieger.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltanergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poelăzi și procovături, portioane și bretele solide și alte

articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit.

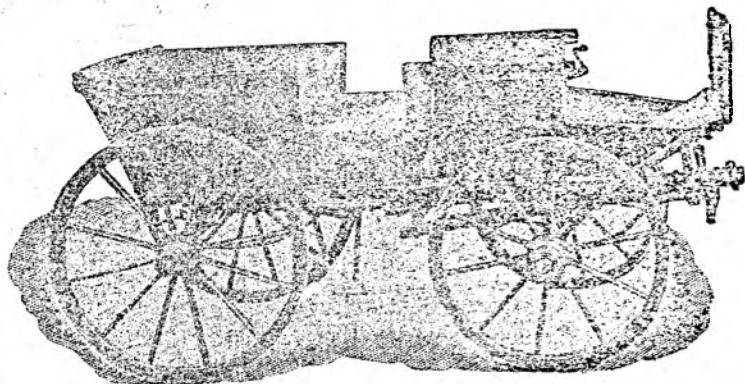
Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. 81 42—

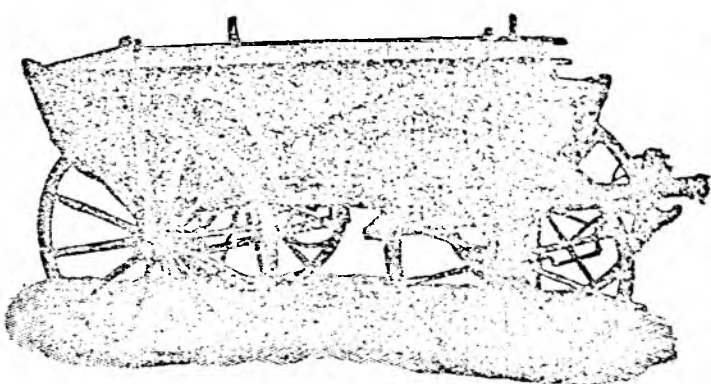
Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Cară și căruțe de ori ce proporțiuni

din cel mai bun material neîntrecut de durabile și ușoare la mers diferă cu preț convenabil

Fabrica fiilor M. LUNGU

Rășinari (Resinár) Szeben-megye

Un tinăr

de 13—15 ani, care posedă limba maghiară eventual germană, află aplicare sub condițiuni favorabile în prăvălia lui

Petru I. Stiecin
comerciant
Săliște, (comit. Sibiu)

227 2-5

Casă de vânzare.

De vânzare este o casă constătoare din 15 odăi, 3 pivniți, șopuri de lemne, fântână, conduct de apă etc. Casa e situată în colțul mai multor străde și are și o boltă. Poziție bună și pentru căreimă. Doritorii să se adreseze la *Moise Muntean, Sibiu, Rannichergasse Nr. 3.* 224 2-3

Marca de scutire: „Anker“

Liniment, Capsici comp.,
Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care se folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Riebter. Cu prețul de 80 ml. C. 1-40 și Cor. 2— să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Ioan! Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Riebter la
„Leul de aur“ în Praga. ::
Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.
Expeditie zilnică. 242 44—

Nici când!

nu mai schimb altul cu săpunul meu, de când folosesc săpunul de lapte de *crin-Steckenpferd* (marca *Steckenpferd*) de Bergmann & Co. Teschen a. E. fiindcă acest săpun rămâne singur cel mai eficient decât toate săpunurile medicinale, cum și pentru îngrijirea unui teint frumos, moale și delicat. Bucata cu 50 fileri să capătă în toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile etc. 40 29-40

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12.

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de farmă
in mare assortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaqueta, și haine de salon, cu preturi foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolventi. In casuri de urgență confecționez un rind complet de haine in timp de 24 ore. 81 64—

Uniforme pentru voluntari, ceea și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Gaut un băiat de român

dela țară, de 13—14 ani, pentru localul meu. Li voui da întreținerea și îmbrăcămintea, și li voui depune în fiecare lună ceva leafă la bancă. Orfanii sunt favorizați.

I. Barbu, Sibiu, strada Șaguna 2.
226 2-3

Vinuri de masă escelente.

litra cu 40 și 48 fileri la câmpene de cel puțin 50 litra sfare negustorilor de vinuri 143 66—

JOSEF SCHULTZ
Sbav, strada Urzului 20

Schimbare de local.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din Sibiu și jur, că cu 1 August st. n., mi-am mutat

Atelierul de pantofărie

in Sibiu, strada Măcelarilor 36

(vis-à-vis de Tipografia Archidiecezană)

unde primesc și execut ca și mai înainte tot felul de comande, dela cele mai simple până la cele mai fine, precum: **păpuci pentru bărbați, femei și copii.** Croitura frumoasă și lucru solid.

Rugând onoratul public și vechii mușterii de binevoitor sprijin și în viito, semnez

Cu toată stima:

George Săsarman

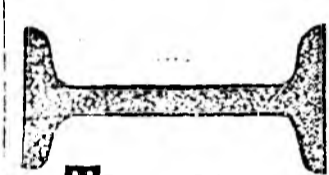
măiestru pantofar.

201 4-5

CFJ

Pentru zidiri

Traverse

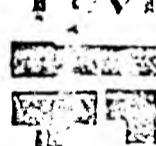

CFJ

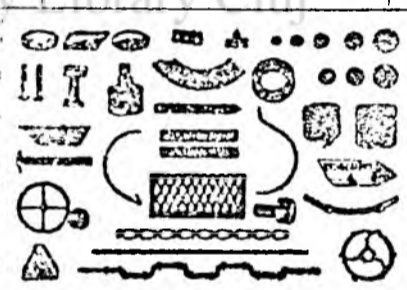
Portland și
Romarcament
de Brașov și Beociner

Stucatură de trestie
Impletitură „Bacula“
Materialul de zidit în viitor.
Ieftinește orice zidire.

TEVA

de fier covălit și în stănat
precum și fittings
Pumpe pentru fântâni și alte
industrii
Sferele de aurit pământul
și la fântâni

Tot felul de articli tehnici

VH W

Fier de Cudșir în rude, fier modelat, fier în rude și fier de încheiat
In 600 profile și dimensiuni se află în depozit.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Singurul institut de asigurare ardolean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plățire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte. 18 31—

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168-51
Capitale asigurate pe viață achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu (foc K 112.045,412—
sfârșitul anului 1909 (viață) 10.847,132—
Fonduri de întemeiere și de rezervă . . . . . 2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul Institutului în condiții favorabile.